

הנדון: האם קיימת מניעה שמבקר פנימי של חברה, אשר מינויו על פי חוק, ישמש בתפקידו ללא שכר כמתנדב.

1. בפניותיך ללשכת המבקרים הפנימיים ישראל שאלת את השאלה שבנדון והיא האם קיימת אפשרות שמבקר פנימי יכהן בתפקידו ללא קבלת תמורה.

2. להלן התייחסותי לשאלתך כדלקמן:

א. חוק הביקורת הפנימית תשנ"ב – 1992 אינו מתייחס בצורה ישירה לצורת ההתקשרות של הגוף הציבורי עם המבקר הפנימי. עם זאת בסעיף 13 (א) לחוק נכתב כי המבקר הפנימי רשאי לבצע את תפקידו בעזרת עובדי לשכתו או בעזרת אנשים אחרים שנבחרו בהליך תקין.

ב. משתמע מהנוסח הזה הוא כי אם המסייעים למבקר הפנימי במילוי תפקידו הם עובדים או אנשים אחרים אזי המבקר פנימי עצמו הינו עובד בגוף המבוקר או לפחות מקבל תמורה עבור שירותיו. המונח עובדי לשכת המבקר הפנימי מופיע גם בסעיף 13 (ג) לחוק הביקורת הפנימית.

ג. ההוראה הזו לא הועברה לחוק החברות תשנ"ט – 1999.

ד. בסעיף 345ט לחוק החברות תשנ"ט – 1999 נקבע כי דירקטוריון של חברה לתועלת הציבור שמחזורה עולה על 10 מיליון ₪, או סכום גבוהה יותר שקבע השר, ימנה, בהסכמת ועדת הביקורת, מבקר פנימי לפי הוראות סעיפים 146 (ב) עד 148 ו- 150 עד 153 בשינויים המחויבים הוראה דומה קיימת בסעיף 30 א' לחוק העמותות לגבי מינוי מבר פנימי בעמותה שמחזורה עולה על 10 מיליון ₪.

ה. בפקודת העיריות (נוסח חדש), סעיף 167 (ב) נכתב כי המועצה, בהחלטה ברוב חברה, תמנה לעירייה מבקר במשרה מלאה. בפקודת המועצות המקומיות מאפשרים מינוי מבקר פנימי בחלקיות משרה.

ו. עולה מהאמור לעיל הדברים הבאים:

(1) ברשויות מקומיות מבקר הרשות חייב לכהן במשרה מלאה או בחלקיות משרה ועל כן אין מדובר במתנדב.

(2) בעמותות או בחברות לתועלת הציבור שמחזורן אינו עולה על 10 מיליון ₪ אין חובת מינוי מבקר פנימי בכלל ועל כן בגופים אלו, ניתן למנות מבקר פנימי מתנדב שכן קיימת בפני הנהלות של גופים אלו אפשרות לא למנות מבקר פנימי בכלל.

(3) בכל הגופים האחרים החייבים בביקורת פנימית, נראה כי יש לקבל את פרשנות הנובעת מסעיף 13 (א) לחוק הביקורת הפנימית שציינתי קודם לכן, גם אם הנושא אינו מופיע כלל כמו בחוק החברות. חוק ביקורת הפנימית הינו חוק מסגרת וכאשר חסרה הוראה מסוימת בחוק ספציפי יש לקחת את הכתוב באותו נושא מחוק המסגרת לביקורת פנימית והוא חוק הביקורת הפנימית תשנ"ב – 1992.

(4) את הדעה כי חוק הביקורת הפנימית הינו חוק מסגרת כתבה הוועדה הציבורית לבחינת חוק הביקורת הפנימית תשנ"ב – 1992 בראשותו של כבוד השופט ורדימוס זיילר ז"ל בחודש דצמבר 2006. וועדה אף המליצה לכלול פסקה הצהרתית בחוק לפיו חוק הביקורת הפנימית מהווה מסגרת מינימאלית של ביקורת פנימית בגופים עליהם הוחל החוק וכי כל חקיקה או הוראה תקנונית בגוף כלשהו המרחיבה או מגבירה חובות בקורת פנימית תבוא בנוסף ו/או במקום הוראות מינימום שבחוק, הכל לפי מקרה. נורמה שקיימת בחוק ואיננה קיימת בחוקים אחרים המסדירים ביקורת פנימית תחול גם על הגופים המסדירים ביקורת פנימית.

(5) בצורה כזו של קבלת תשלום עבור שירותיו תיווצר מחויבות חזקה יותר של המבקר הפנימי לתת תמורה עבור שירותיו. לדעת לשכת המבקרים הפנימיים ישראל, על המבקר הפנימי לקבל, ככלל, תמורה עבור שירותיו ובוודאי אם הוא מכהן כמבקר פנימי בארגון שבו יש מנהלים אחרים בשכר כמו מנכ"ל, מנהל כ"א, גזבר יועץ משפטי ועוד... בתאגידים המחויבים בביקורת פנימית החל ממשרדי הממשלה, רשויות מדינה, חברות ממשלתיות, חברות בורסאיות בנקים, חברות ביטוח, קק"ל ועוד.. מכהנים מבקרים פנימיים המקבלים תמורה עבור השירות שהם נותנים.

בכבוד רב

שנבל מרדכי - עו"ד
ראש הצוות המיפטי של
לשכת המבקרים הפנימיים ישראל

הנהלה ומועצה

העתקים: